



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

## UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 125/2024-56

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara (sudca spravodajca), zo sudkyne Jany Baricovej a sudcu Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného URBAN & PARTNERS s.r.o., advokátska kancelária, Červeňova 15, Bratislava, proti uzneseniu vlády Slovenskej republiky č. 425 z 23. augusta 2023 k návrhu na odvolanie riaditeľa Slovenskej informačnej služby a proti rozhodnutiu prezidentky Slovenskej republiky o odvolaní z funkcie riaditeľa Slovenskej informačnej služby č. 3937-2023-KPSR z 23. augusta 2023 takto

### rozhodol:

- Ústavnú sťažnosť **odmieta**.
- Návrhu na odklad vykonateľnosti **nevyhovuje**.

### Odôvodnenie:

#### I.

#### Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 3. októbra 2023, doplnenou podaním (označeným ako „*doplnenie I. ústavnej sťažnosti a pripustenie zmeny/rozšírenia petitu ústavnej sťažnosti*“) doručeným ústavnému súdu 16. novembra 2023, domáha vyslovenia porušenia: *princípov demokratického a právneho štátu* [(čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a *princípu legality štátnej moci* (čl. 2 ods. 2 ústavy), *zákazu diskriminácie a princípu rovnakého zaobchádzania* [čl. 12 ods. 2 ústavy, čl. 3 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), čl. 1 Dodatkového protokolu č. 12 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“), čl. 21 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“)], *základného práva zúčastňovať sa na správe verejných vecí* [čl. 30 ods. 1 ústavy, čl. 21 ods. 1 listiny, čl. 25 písm. a) Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach (ďalej len „pakt“)], *základného práva na prístup k voleným a iným verejným funkciám* [čl. 30 ods. 4 ústavy, čl. 21 ods. 4 listiny, čl. 25 písm. c) paktu], *základného práva na prácu a na slobodnú voľbu povolania* (čl. 15 charty), *práva na slobodnú voľbu povolania* (čl. 35 ods. 1, 2 ústavy, čl. 26 ods. 2 listiny), *základného práva na spravodlivé a uspokojivé pracovné*

podmienky vrátane ochrany v prípade bezdôvodného prepustenia [čl. 36 ods. 1 písm. b) ústavy, čl. 28 listiny, čl. 30 charty], základného práva na súdnu a inú právnu ochranu a na účinný prostriedok nápravy (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny, čl. 6 ods. 1 dohovoru, čl. 13 dohovoru, čl. 47 charty), práva na dobrú správu vecí verejných (čl. 41 charty), základného práva na prezumpciu neviny (čl. 50 ods. 2 ústavy, čl. 40 ods. 2 listiny, čl. 14 ods. 2 paktu, čl. 6 ods. 2 dohovoru, čl. 48 ods. 2 charty) napadnutým uznesením vlády Slovenskej republiky (ďalej len „vláda“), k návrhu na odvolanie sťažovateľa z funkcie [REDAKOVANÉ]

[REDAKOVANÉ] a napadnutým ústavným personálnym individuálnym aktom prezidentky Slovenskej republiky (ďalej aj „prezidentka“ alebo „hlava štátu“), ktorým podľa čl. 102 ods. 1 písm. h) ústavy na návrh vlády odvolala sťažovateľa z funkcie [REDAKOVANÉ]. Sťažovateľ navrhuje napadnuté uznesenie vlády a ústavný akt prezidentky v celom rozsahu zrušiť.

1.1. V podaní doplnujúcom ústavnú sťažnosť sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd prikázal porušovateľom obnoviť stav pred namietaným porušením základných práv sťažovateľa. Žiada priznanie finančného zadosťučinenia v sume vo výške 85 000 eur (oproti pôvodnej sume vo výške 10 000 eur) zvlášť od každého porušovateľa. Súčasne žiada náhradu trov konania.

1.2. Ďalšou požiadavkou sťažovateľa vyplývajúcou z doplnenia ústavnej sťažnosti je návrh na vydanie dočasného opatrenia podľa § 129 a nasl. zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). V záujme úplnej reparácie zásahu do jeho práv navrhuje, aby ústavný súd prikázal prezidentke a vláde dočasne sa zdržať vymenovania nového kandidáta do funkcie [REDAKOVANÉ] a to do právoplatnosti meritórneho rozhodnutia ústavného súdu o jeho ústavnej sťažnosti.

2. Ústavný súd v zmysle § 56 ods. 6 vety za bodkočiarkou zákona o ústavnom súde zaslal prezidentke ako účastníčke konania ústavnú sťažnosť sťažovateľa vrátane jej doplnenia s výzvou na vyjadrenie. Prezidentka sa podaním doručeným ústavnému súdu 23. januára 2024 vyjadrila k najzásadnejším otázkam nastolených v ústavnej sťažnosti. Súčasne ústavnému súdu zapožičala originál spisu č. 3937/2023-KPSR a originál spisu č. 3959-2023-KPSR. Na následnú výzvu ústavného súdu adresovanú sťažovateľovi, aby zaujal stanovisko k vyjadreniu prezidentky, reagoval svojím podaním doručeným ústavnému súdu 30. januára 2024, ktorým rozporoval predmetné vyjadrenie prezidentky ako celku, čo sa týka skutkovej, vecnej a právnej stránky v celom rozsahu.

3. V prerokúvanej veci sťažovateľ vykonával funkciu [REDAKOVANÉ]. Vzhľadom na skutočnosť, že proti sťažovateľovi bolo vznesené obvinenie za trestné činy, ktorých sa mal dopustiť v priamej súvislosti s výkonom funkcie [REDAKOVANÉ] prezidentka ako orgán príslušný na konanie vo veciach služobného pomeru [REDAKOVANÉ] podľa § 3 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 46/1993 Z. z. o Slovenskej informačnej službe v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 46/1993 Z. z.“) rozhodnutím č. 3937/2023-KPSR/16138 z 21. augusta 2023 podľa § 46 ods. 1 písm. b) zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 73/1998 Z. z.“) rozhodla o dočasnom pozbavení výkonu štátnej služby sťažovateľa 21. augusta 2023 (ďalej len „rozhodnutie o dočasnom pozbavení výkonu štátnej služby“). Ponechanie sťažovateľa vo výkone štátnej služby by podľa prezidentky (okrem iného) ohrozovalo dôležitý záujem štátnej služby.

4. V krátkom čase, a to 22. augusta 2023, vláda v súlade s čl. 115 ods. 3 ústavy požiadala prezidentku o udelenie predchádzajúceho súhlasu s materiálom „Návrh na odvolanie riaditeľa

*Slovenskej informačnej služby*“, ktorého súčasťou boli návrh uznesenia vlády a predkladacia správa. Prezidentka listom z tohto istého dňa č. 3959-2023-KPSR udelila predchádzajúci súhlas na výkon pôsobnosti vlády vo veci návrhu na odvolanie [REDAKOVANÉ]

5. Napokon bol prezidentke 23. augusta 2023 v súlade s § 3 ods. 2 zákona č. 46/1993 Z. z. doručený návrh vlády na odvolanie sťažovateľa z funkcie [REDAKOVANÉ] (schválený na rokovaní vlády 23. augusta 2023, ku ktorému vláda prijala napadnuté uznesenie). Na základe zákonom predpokladaného návrhu vlády prezidentka uplatnila svoju ústavnú kreačnú právomoc podľa čl. 102 ods. 1 písm. h) ústavy, výsledkom ktorého bolo odvolanie sťažovateľa z funkcie [REDAKOVANÉ] 24. augusta 2023, a to vo forme dekrétu o odvolaní.

6. Výhrady vecnej nesprávnosti, nezákonnosti a ústavnej nekonformnosti rozhodnutia prezidentky o dočasnom pozbavení výkonu štátnej služby, a súčasne aj rozhodnutia o odvolaní sťažovateľa z funkcie [REDAKOVANÉ] boli premietnuté v odvolaní sťažovateľa z 5. septembra 2023. Rozhodnutím prezidentky č. 3937-2023-KPSR/20409 zo 6. novembra 2023 bolo odvolanie sťažovateľa v celom rozsahu zamietnuté; výsledkom meritórneho prieskumu napadnutého rozhodnutia prezidentky o dočasnom pozbavení výkonu štátnej služby bolo potvrdenie tohto rozhodnutia ako vecne správneho a zákonného. Na účel preskúmania zákonnosti tohto rozhodnutia vydaného prezidentkou sťažovateľ podal správnu žalobu.

7. Z dôvodu, že právnym prostriedkom obrany proti odvolaniu sťažovateľa z funkcie [REDAKOVANÉ] je ústavná sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, prezidentka zamietla príslušnú časť odvolania z 5. septembra 2023 bez jeho meritórneho prieskumu, a to z procesného dôvodu neprípustnosti odvolania proti ústavnému aktu – odvolania z funkcie.

## II.

### Argumentácia sťažovateľa

8. Sťažovateľ podal po jeho odvolaní z funkcie [REDAKOVANÉ] ústavnú sťažnosť, ktorou namieta ústavne neudržateľný postup a výsledok uplatnenej kooperačnej odvolacej právomoci vlády a prezidentky vo vzťahu k sťažovateľovi. V ústavnej sťažnosti a jej doplnení uvádza, v čom spočíva naplnenie predpokladov prípustnosti ústavnej sťažnosti a v čom vidí splnenie predpokladov na vyslovenie porušenia ním vymedzeného radu princípov demokratického a právneho štátu a ústavných subjektívnych práv hmotnej a procesnej povahy garantovaných ústavou a ľudsko-právnymi medzinárodnými dokumentmi (por. bod 1 tohto uznesenia, *pozn.*).

9. Ťažisková sťažnostná námietka, rozvinutá do troch argumentačných okruhov, je viazaná na arbitrárnosť odvolania sťažovateľa z funkcie a nelegitímneho postupu vlády, ktorý jeho odvolaniu predchádzal. Je toho názoru, že „úradnícka vláda“, ktorej parlament nevyslovil dôveru, má iba obmedzené právomoci, medzi ktoré nepatrí schvaľovanie návrhov na odvolanie [REDAKOVANÉ] z funkcie, čím došlo zo strany vlády k porušeniu čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy. Pri vydaní napadnutého uznesenia vlády a napadnutého rozhodnutia prezidentky o odvolaní išlo o konanie v rozpore s čl. 115 ods. 1 a 3 ústavy v spojení s čl. 119 písm. m), r) a i) ústavy. Inými slovami, „úradnícka vláda“ nemá v súlade s čl. 115 ods. 3 ústavy v spojení s čl. 119 písm. i) ústavy legitímnu právomoc rozhodovať o zásadných otázkach vnútornej a zahraničnej politiky, medzi ktoré patrí podľa sťažovateľa aj rozhodovanie o podaní návrhu na odvolanie [REDAKOVANÉ] prezidentke. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ide o nulitné uznesenie vlády, a preto ani rozhodnutie

prezidentky o odvolaní sťažovateľa z funkcie *de iure* nie je ústavne konformné, je nulitné, ničotné a hrubým spôsobom nezákonné.

9.1. Skutkovým základom námietky porušenia práva na prezumpciu neviny je neexistencia právoplatného rozhodnutia konštatujúceho dôvodnosť vedeného trestného stíhania proti sťažovateľovi (v čase podania ústavnej sťažnosti, *pozn.*). V administratívnom spise absentuje akýkoľvek súhlas dozorujúceho prokurátora s vydaním uznesenia o vznesení obvinenia. Osobitne sťažovateľ zdôrazňuje zavádzajúce tvrdenie prezidentky v rozhodnutí o dočasnom pozbavení štátnej služby o údajnom stotožnení sa dvoch dozorujúcich prokurátorov s dôvodnosťou trestného stíhania. Porušenie práva na prezumpciu neviny napadnutým ústavným aktom prezidentky má spočívať v tom, že k jeho odvolaniu z funkcie došlo bez toho, aby došlo k ustáleniu, či je, prípadne nie je trestné stíhanie vedené proti sťažovateľovi skutočne dôvodné. Keďže o sťažnosti o vznesení obvinenia nebolo rozhodnuté, sú akékoľvek rozhodnutia a ich odôvodnenie vo vzťahu k teoretickým záverom o možnom páchaní trestnej činnosti absolútnym porušovaním práva na prezumpciu neviny. Zastáva názor, že v dôsledku absencie akýchkoľvek tvrdení v napadnutých rozhodnutiach sťažovateľovi nič nebráni, aby riadne vykonával štátnu službu a ďalej pôsobil vo funkcii [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ]. Rovnako z týchto rozhodnutí či obsahu administratívneho spisu nevyplývajú skutočnosti, že by sťažovateľ nebol schopný efektívne, riadne a včasne plniť úlohy dané [REDAKOVANÉ]. Sťažovateľ uzatvára, že ide o závery, ktoré sú ničím nepodloženými a nepreskúmateľnými tvrdeniami, dokonca ani neuvedenými v napadnutých rozhodnutiach.

9.2. Odvolanie z funkcie [REDAKOVANÉ] je právne prekvapivé, v rozpore s princípom legitímnych očakávaní a princípom právnej istoty, a to nielen samotným nepotvrdením dôvodnosti trestného stíhania dozorujúcim prokurátorom či sudcom pre prípravné konanie. Sťažovateľ legitímne očakával rovnaké zaobchádzanie vo svojom prípade tak, ako je to v analogických prípadoch v živých kauzách iných osôb ([REDAKOVANÉ]). V tejto súvislosti zdôrazňuje, že tieto osoby rovnako vykonávajú štátnu službu, avšak v ich prípade nedošlo k dočasnému pozbaveniu výkonu štátnej služby, a to aj napriek tomu, že v ich prípade bola potvrdená dôvodnosť trestného stíhania.

9.3. Vo vzťahu k arbitrárnosti rozhodnutia a porušenia práva na súdnu a inú právnu ochranu sťažovateľ zásadne trvá na tom, že požiadavky vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny, čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 47 charty sa vzťahujú aj na výkon ústavných a zákonných právomocí vlády a prezidentky vrátane prípadov odvolávania z verejnej funkcie. V rámci uvedeného zdôrazňuje, že z rozhodnutí musí jasne vyplývať, že vychádzajú z objektívnych postupov a ich uplatnenie bolo v súlade s príslušnými procesnými predpismi. To však v jeho prípade naplnené nebolo. Z ústavnoprávneho hľadiska akcentuje nejasnosť, nezrozumiteľnosť, a teda nepreskúmateľnosť a neurčitosť dôvodov, pre ktoré došlo k jeho odvolaniu. Na podporu svojich tvrdení cituje judikatúru ústavného súdu (nález ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 368/2020) týkajúcu sa odvolávania z funkcie predsedu Úradu pre reguláciu sieťových odvetví.

9.4. V dôsledku napadnutých právnych aktov malo podľa sťažovateľa dôjsť aj k porušeniu jeho práva na prístup k voleným a iným verejným funkciám (čl. 30 ods. 4 ústavy) a práva na slobodnú voľbu povolania (čl. 35 ods. 1 a 2).

### III.

#### **Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti**

10. Ťažisková výhrada o porušení označených základných práv a slobôd sa dotýka postupu pri odvolaní sťažovateľa z funkcie [REDAKOVANÉ]. Sťažovateľ (i) vyjadruje presvedčenie, že v jeho

případe nedošlo k ústavne konformnému výkonu právomoci odvolanej vlády pôsobiacej v režime obmedzených právomoci a prezidentky, a (ii) domáha sa ústavnoprávnej ochrany pred svojvoľným zásahom do jeho právneho postavenia.

11. V zmysle § 3 ods. 2 zákona č. 46/1993 Z. z. [REDAKOVANÉ] vymenúva a odvoláva prezident na návrh vlády. Proces smerujúci k odvolaniu z predmetnej funkcie v podobe konkrétnych podmienok, pri ktorých je vláda oprávnená predložiť hlave štátu návrh na odvolanie [REDAKOVANÉ] dôvody odvolania či dĺžka funkčného obdobia nie sú v tomto zákone (ani v nijakom inom právnom predpise) vôbec upravené, a preto môže jeho použitie vyvolať celý rad otázok tak, ako to aj načrtol sťažovateľ vo svojej argumentácii v konaní pred ústavným súdom podľa čl. 127 ústavy. Ústavný súd v prvom rade zdôrazňuje, že v tomto type konania (o ústavnej sťažnosti) mu neprislúcha hodnotiť, či je táto zákonná úprava vhodná. Ústavný súd však prezumuje určitú mieru racionality zákonodarcu pri tvorbe tohto právneho predpisu reflektovaním logiky ústavnoprávnych vzťahov v systéme verejnej moci, čo možno oprávnene považovať za zdroj legitimacy tohto zákona. Inými slovami, je možné opodstatnene predpokladať, že ustanovená zákonná požiadavka dosiahnutia konsenzu dvoch ústavných orgánov kreovanej po línií vláda – prezident pri menovaní a odvolávaní [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] nie je výsledkom náhodného, vopred neuváženého či účelového rozhodnutia zákonodarcu.

12. Zo sťažostnej argumentácie možno vyvodit' vyčnievajúcu námietku prekročenia právomoci odvolanou vládou a absentujúceho odôvodnenia rozhodnutia prezidentky v personálnej veci sťažovateľa s tvrdeným negatívnym dopadom na jeho základné práva (právo na súdnu a inú právnu ochranu, prezumpcia nevinu, právo na prístup k voleným a iným verejným funkciám a pod.). Prezidentka vo svojom vyjadrení k ústavnej sťažnosti oponuje, že vláda, ako aj samotná prezidentka postupovali v prípade odvolania sťažovateľa z funkcie [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] ústavne konformným, predvídateľným a nespochybniteľným spôsobom. V tomto vyjadrení sa odkrýva vlastná myšlienková činnosť prezidentky, ktorá mala byť v priamej príčinnej súvislosti s výrokovou časťou rozhodnutia o odvolaní. V ňom prezidentka tak ústavnému súdu, ako aj sťažovateľovi oznámila, aký má postoj k hlavným sťažnostným argumentom sťažovateľa, vyhodnotila charakter funkcie [REDAKOVANÉ] zohľadnila mieru diskrecie podľa zákona č. 46/1993 Z. z., ako aj potenciálne dôsledky rozhodnutia na chod ústavných orgánov s tým, že [REDAKOVANÉ] nie je ústavným orgánom a neplní pre chod štátu nepostrádateľné úlohy.

13. Konečnému posúdeniu a vyriešeniu zásadného ústavnoprávneho sporu medzi sťažovateľom a označenými ústavnými orgánmi o (ne)dodržaní ústavného a zákonného rámca odvolania sťažovateľa z funkcie [REDAKOVANÉ] však bude predchádzať vysporiadanie sa s jednotlivými čiastkovými otázkami, ktorých zodpovedanie považuje ústavný súd v danej veci za východiskové.

### **III.1. K namietanému prekročeniu právomoci vládou v poverení s obmedzenou pôsobnosťou podľa čl. 115 ods. 3 ústavy s tvrdeným dopadom na základné práva sťažovateľa:**

14. Jednou z kľúčových čiastkových ústavnoprávnych otázok v rámci podanej ústavnej sťažnosti je posúdenie prípustnosti rozhodovania vlády o návrhu na odvolanie sťažovateľa z funkcie, ak vláda pôsobila v režime odvolanej vlády s obmedzeným rozsahom právomoci po predchádzajúcom zamietnutí žiadosti o vyslovenie dôvery zo strany parlamentu. Podanie návrhu na odvolanie z funkcie [REDAKOVANÉ] „úradníckou vládou“ považuje sťažovateľ za prekročenie právomoci vlády, v dôsledku čoho je napadnuté uznesenie vlády, a následne aj napadnuté rozhodnutie prezidentky

nulitné, ničotné a nezákonné. Podľa názoru sťažovateľa je podanie návrhu na odvolanie sťažovateľa z funkcie [REDAKOVANÉ] rozhodovaním o zásadnej otázke vnútornej a zahraničnej politiky podľa čl. 119 písm. i) ústavy [okrem toho sťažovateľ odkazuje aj na čl. 119 písm. m) ústavy a čl. 119 písm. r) ústavy, pozn.], pričom túto právomoc vláda v obmedzenom režime podľa čl. 115 ods. 3 ústavy vykonávať nemôže. Naproti tomu prezidentka obhajuje (i) ústavnú konformnosť výkonu právomoci vlády s odkazom na čl. 115 ods. 3 ústavy v spojení s čl. 119 písm. r) ústavy s tým, že išlo o právomoc rozhodovať podľa osobitného zákona (§ 3 ods. 2 zákona č. 46/1993 Z. z.), a (ii) ústavnú konformnosť výkonu právomoci prezidentky s odkazom na čl. 102 ods. 1 písm. h) ústavy.

15. V tomto prípade ide o argumentačný spor o to, ktoré „písmeno“ z čl. 119 ústavy je potrebné aplikovať v prípade postupu vlády pôsobiacej v obmedzenom režime pri podávaní návrhu na odvolanie [REDAKOVANÉ] z funkcie.

16. Aplikáciu čl. 119 písm. m) ústavy je možné v tomto prípade jednoznačne vylúčiť, pretože vláda nerozhodovala o odvolaní tzv. „ďalšieho štátneho funkcionára“ s konečnou platnosťou, ale rozhodovala „len“ o podaní návrhu na jeho odvolanie. K odvolaniu sťažovateľa tak došlo až aktom prezidentky. Podstatnou skutočnosťou v prospech vylúčenia aplikácie z čl. 119 písm. m) je ustálenie charakteristiky postavenia funkcie [REDAKOVANÉ] a to v rámci širokého a heterogénneho okruhu štátnych funkcionárov a hodnostárov. Aplikujúc závery vyslovené v náleze ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 32/95 (s. 8), je možné funkciu [REDAKOVANÉ] ktorý je na čele ústrednej civilnej spravodajskej a bezpečnostnej služby, subsumovať pod charakteristické znaky tzv. vyššieho štátneho funkcionára. Z uvedeného vyplýva, že ak ide o takého štátneho funkcionára, ktorý je vyšší, právomoc menovať a odvolávať nemôže byť zverená vláde podľa čl. 119 písm. m) ústavy, ale musí prislúchať hlave štátu [čl. 102 písm. h) ústavy].

17. Pokiaľ ide o sťažovateľom preferovanú aplikáciu čl. 119 písm. i) ústavy, túto odôvodňuje tým, že [REDAKOVANÉ] reprezentuje Slovenskú republiku aj v rámci bezpečnosti štátu v tzv. zásadných otázkach zahraničnej politiky na úseku zahraničných spravodajských služieb. Vláda s obmedzenou pôsobnosťou nemá právomoc rozhodovať o zásadných otázkach zahraničnej politiky. Takúto konkrétnu právomoc nemožno obchádzať s odkazom na všeobecne formulovaný čl. 119 písm. r) ústavy. Na základe uvedeného možno ustáliť, že sťažovateľ vníma reprezentovanie Slovenskej republiky navonok [REDAKOVANÉ] na úseku zahraničných spravodajských služieb ako podmnožinu zásadných otázok zahraničnej politiky, a rozhodovanie vlády o návrhu na odvolanie [REDAKOVANÉ] z funkcie chápe ako rozhodovanie o zásadnej otázke vnútornej a zahraničnej politiky.

18. Pri právomoci vlády podľa čl. 119 písm. i) ústavy sa typicky prejavuje pozícia vlády ako hlavného tvorca štátnej politiky v tom najširšom zmysle. Ústavný súd uznáva, že okruh ani mieru konkrétnosti zásadných otázok vnútornej a zahraničnej politiky nie je možné ani žiaduce presne a vyčerpávajúco vymedziť (OROSZ, L., SVÁK, J. a kol. Ústava Slovenskej republiky. *Komentár*. Zväzok II. Bratislava : Wolters Kluwer SR, 2022. s. 347.). Ústava nemôže exemplifikatívne reagovať na všetky prípady rozhodovania v tejto agende, ktorá patrí vláde. S primeraným použitím názoru ústavného súdu vo vzťahu k právomoci vlády prijímať zásadné opatrenia na zabezpečenie hospodárskej a sociálnej politiky štátu podľa čl. 119 písm. d) ústavy (PL. ÚS 1/96) je možné ustáliť, že môže ísť o rozhodovanie vlády tak v koncepcnej rovine (zohľadňujúc mimoriadny význam zásadných otázok z dlhodobého hľadiska), ako aj v konkrétnej rovine (prostredníctvom konkrétnych opatrení na vyriešenie konkrétnej zásadnej otázky vnútornej

a zahraničnej politiky). Osobitný spôsob formálno-právneho vyjadrenia ústavnej právomoci v posudzovanej ústavnej norme poskytuje vláde v rámci naznačeného tolerančného pásma možnosť autonómne vyhodnotiť, čo bude považovať za zásadnú otázku na zabezpečenie vnútornej a zahraničnej politiky.

19. Sťažovateľ sa „argumentačne“ snaží vstúpiť na pôdu tohto tolerančného pásma vlády s cieľom preukázať, že rozhodovanie vlády o návrhu na jeho odvolanie z funkcie [REDAKOVANÉ] nepatrí pod „všeobecnú“ právomoc zverenú v čl. 119 písm. r) ústavy, ale patrí pod „konkrétne“ danú právomoc vlády podľa čl. 119 písm. i) ústavy, na ktorú však odvolaná vláda s obmedzenou pôsobnosťou nemala právomoc. Špeciálnym konektorom medzi rozhodovaním o odvolaní sťažovateľa z funkcie [REDAKOVANÉ] a rozhodovaním o zásadných otázkach zahraničnej politiky má byť plnenie úloh na úseku zahraničných spravodajských služieb. Vo svojom úsilí argumentačne vyvrátiť aplikáciu písmena r) a preukázať opodstatnenie aplikácie písmena i) z čl. 119 ústavy v súvislosti s rozhodovaním vlády o návrhu na jeho odvolanie z funkcie [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] však nezohľadnil podstatné charakteristiky ústavného výkonu právomoci vlády o zásadných otázkach vnútornej a zahraničnej politiky, a súčasne narazil na explicitne vyjadrenú vôľu zákonodarcu v zákone č. 46/1993 Z. z.

20. Jednou z podstatných znakov právomoci zverenej vláde podľa čl. 119 písm. i) ústavy je to, že vláda na vnútroštátnej úrovni rozhoduje o zásadnej otázke vnútornej a zahraničnej politiky s konečnou platnosťou. Rozhodnutie o zásadnej otázke znamená, že vláda nepredkladá návrh na finálne rozhodnutie inému ústavnému orgánu (parlamentu či hlave štátu), ale finálne rozhodnutie prijíma samotná vláda. Pretože prijatím napadnutého uznesenia vlády sťažovateľ nebol odvolaný, ale po jeho doručení bola hlava štátu povinná sa ním zaoberať a rozhodnúť o ňom podľa čl. 102 ods. 1 písm. h) ústavy, odvolaná vláda ním nemohla rozhodovať o zásadnej vnútornej a zahraničnej politike. Naopak, pod výkon právomoc vlády založený bežným zákonom podľa čl. 119 písm. r) ústavy rozhodne patrí rozhodovanie vlády v personálnych otázkach vtedy, ak nerozhoduje priamo o vymenovaní ďalšieho štátneho funkcionára [*argumentum a contrario* čl. 119 písm. m) ústavy], ale o uplatnení návrhového oprávnenia vo vzťahu k inému ústavnému orgánu, ktorý vykoná vymenovanie (tak ako je to aj v prípade funkcie [REDAKOVANÉ]).

21. Ústavný súd ďalej presadzuje dôsledné rozlišovanie medzi právomocou vlády normovanou pod písmenom i) a r) z čl. 119 ústavy aj z dôvodu odlišnej ústavnej konštrukcie; z formulácie právomoci vlády podľa písmena i), t. j. bez explicitnej definície, čo treba považovať za zásadnú otázku vnútornej a zahraničnej politiky, a bez jej bližšieho rozvinutia prostredníctvom právneho predpisu nižšej právnej sily (zákon) vyplýva široká miera diskrecie vlády, a tým aj možnosti vlastnej úvahy, aby v každom jednotlivom prípade autonómne a finálne vymedzila, čo bude považovať za zásadnú otázku na zabezpečenie vnútornej a zahraničnej politiky. Táto ústavná norma tak všeobecne vytvára obsahový rámec normotvornej a právno-aplikačnej činnosti vlády v danej agende.

22. Pokiaľ ide ústavnú normu vyjadrenú v čl. 119 písm. r) ústavy, táto nemá klasickú či „učebnicovú“ štruktúru právnej normy. V rámcovej podobe vedome vytvára a vymedzuje priestor pre založenie ďalšej právomoci vlády „bežným“ zákonom. V tomto prípade je možné identifikovať existenciu normatívnej modality príkazu uvedenej v hypotéze tejto ústavnej normy, ktorú vyjadruje slovné spojenie „ak tak ustanoví zákon“. Logickou operáciou je možné zmysluplne preformulovať vetu v znení „ak to ustanoví zákon, prikazuje sa vláde rozhodovať v zbere o ďalších otázkach“.

Z uvedeného možno vyvodit', že ústavodarca ustanovil vláde obligatórnu povinnosť, a nie voľnú úvahu, rozhodovať o otázke v ústave bližšie neurčenej, ak to ustanoví zákon (napr. rozhodovanie o návrhu na použitie skráteného legislatívneho konania podľa § 89 ods. 1 rokovacieho poriadku). Premietnuté na súdenú vec, ak zákon č. 46/1993 Z. z. stanovuje, že riaditeľ'a odvoláva prezident na návrh vlády, postup vlády pri rozhodovaní o tejto personálnej otázke v režime rozhodovania o zásadnej otázke vnútornej a zahraničnej politiky by bol zjavne svojvoľný.

23. Ústavný súd preto uzatvára, že sťažovateľovi sa nepodarilo argumentačne preukázať, že rozhodovanie o jeho odvolaní z funkcie patrí do sféry, resp. do tolerančného pásma právomoci vlády o zásadných otázkach zahraničnej politiky. Súčasne sa mu nepodarilo vyvrátiť ústavnoprávne východiská aplikácie čl. 119 písm. r) ústavy vládou pri jeho odvolávaní z funkcie [REDAKOVANÉ]. Sťažovateľom načrtnutá predstava, že rozhodovanie o návrhu na odvolanie sťažovateľa z funkcie [REDAKOVANÉ] práve z titulu priamej realizácie úloh [REDAKOVANÉ] ako štátneho orgánu (stojaceho k vláde ako k výkonnému ústavnému orgánu vo vzťahu k podriadenosti) na úseku zahraničných spravodajských služieb patrí pod výkon právomoci vlády rozhodovať o zásadných otázkach zahraničnej politiky, je neštandardná, nesystémová a nerešpektujúca ústavnoprávnu podstatu právomoci vlády (i) v oblasti rozhodovania o zásadných otázkach, ako aj (ii) v oblasti menovacích a odvolacích právomocí vlády. Táto myšlienková konštrukcia tak predstavuje pokus sťažovateľa subsumovať rozhodovanie vlády o konkrétnej personálnej otázke (v podobe uplatnenia návrhového opatrenia vo vzťahu k inému ústavnému orgánu) pod inú, obsahovo odlišnú právomoc vlády, pre ktorú je typická pozícia vlády ako hlavného tvorcu štátnej politiky v tom najširšom zmysle [čl. 119 písm. i) ústavy]. Vedľajším produktom úvahy sťažovateľa je preto jednak nelogická, a v zásade neakceptovateľná extenzívna interpretácia čl. 119 ods. 1 písm. i) ústavy, ale aj negácia vôle zákonodarcu explicitne vyjadrenej v právnej norme zakotvenej v § 3 ods. 2 zákona č. 46/1993 Z. z.

24. V naznačených súvislostiach je potrebné ustáliť, že napadnuté uznesenie vlády bolo prijaté v súlade s § 3 ods. 2 zákona č. 46/1993 Z. z., podľa ktorého riaditeľ'a vymenúva a odvoláva prezident na návrh vlády. Rozhodnutie o podaní návrhu na odvolanie [REDAKOVANÉ] nepochybne predstavuje výkon právomoci podľa čl. 119 písm. r) ústavy, teda „*rozhodovanie o ďalšej otázke, o ktorej to ustanoví zákon*“. Pokiaľ prezidentka poukazuje na zhodný výklad a aplikáciu čl. 119 písm. r) ústavy prechádzajúcimi vládami, ktoré pôsobili od nadobudnutia účinnosti ústavného zákona č. 356/2011 Z. z., ktorým sa dopĺňa Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších predpisov, a to na základe poverenia v režime čl. 115 ods. 3 ústavy, je toto relevantná argumentácia, pokiaľ je (už) konštantná ústavno-právna a ústavno-politická prax v zásade akceptovateľná. Je potrebné zdôrazniť, že táto právomoc patrí medzi tie právomoci odvolacej vlády, ktoré môže vykonať iba s predchádzajúcim súhlasom hlavy štátu (čl. 115 ods. 3 ústavy). Z obsahu zapožičaného spisu ústavný súd považuje za preukázané, že vláda chcela požiadať a aj požiadala prezidentku o udelenie predchádzajúceho súhlasu na výkon pôsobnosti vlády vo veci návrhu na odvolanie [REDAKOVANÉ]. Rovnako považuje za preukázané, že prezidentka takýto súhlas vláde v súlade s čl. 115 ods. 3 ústavy udelila.

25. Ústavný súd preto uzatvára, že rozhodovanie odvolanej vlády o uznesení, ktorým hlave štátu navrhla odvolanie sťažovateľa z funkcie, predstavovalo výkon právomoci podľa čl. 119 písm. r) ústavy, na ktorý mala predchádzajúci súhlas prezidentky podľa čl. 115 ods. 3 ústavy. Pretože nezistil žiadnu svojvôľu vlády v postupe vlády pri predkladaní návrhu na odvolanie sťažovateľa z funkcie [REDAKOVANÉ] ktorá by vybočovala z ústavy a zákona, námietku sťažovateľa o prekročení právomocí odvolanou vládou je potrebné vyhodnotiť ako zjavne neopodstatnenú.

### **III.2. K napadnutému rozhodnutiu prezidentky o odvolaní sťažovateľa z funkcie [REDACTED] s tvrdeným dopadom na základné práva sťažovateľa:**

26. V prípade odvolania sťažovateľa z funkcie [REDACTED] prezidentka uplatnila svoju ústavnú právomoc v personálnych otázkach podľa čl. 102 ods. 1 písm. h) ústavy na základe návrhu vlády v súlade s § 3 ods. 2 zákona č. 46/1993 Z. z. Výsledkom uplatnenej právomoci je ústavný personálny akt – odvolanie sťažovateľa z funkcie, ktoré sa navonok realizuje vo forme dekrétu, ktoré obsahuje odôvodnenie spočívajúce v odkaze na návrh vlády a v odkaze na príslušnú ústavnú kompetenčnú normu.

27. Výhrady sťažovateľa vychádzajú z námietky nedostatočného odôvodnenia tohto právneho aktu, a v tom kontexte považuje napadnuté rozhodnutie za zmätočné a arbitrárne. Referenčné ústavné články (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny), ktorých porušenie v tomto prípade primárne namieta, sú práva patriace do katalógu základných procesných princípov výkonu súdnictva (tzv. justičné práva). Ústavný súd považoval najskôr potrebu akcentovať obozretnosť a opatrnosť pri posudzovaní rozsahu náležitostí aktov hlavy štátu pri ústavnom výkone kreačných právomocí, ktoré možno eminentne zaradiť medzi výkonné právomoci prezidenta v parlamentnej forme vlády. V opačnom prípade potenciálne stupňovanie požiadaviek na kvalitu odôvodnenia odvolávajúceho právneho aktu hlavy štátu v smere viac či menej rozsiahleho vysvetlenia a objasnenia dôvodov odvolania štátneho funkcionára môže nenáležite postaviť hlavu štátu do pozície orgánu súdneho typu, prípadne štandardného administratívneho orgánu. V nadväznosti na uvedené je potrebné podčiarknuť, že rozhodnutia prezidenta, ale aj iných ústavných orgánov vydané pri výkone ich ústavných právomocí nemožno stotožňovať s klasickými individuálnymi rozhodnutiami vydanými v správnom konaní či súdnymi rozhodnutiami. Pri rozhodnutiach vydaných v správnom konaní alebo v súdnom konaní totiž osobitné zákony spravidla explicitne ustanovujú ich obligatórne náležitosti, ktorými sú výrok rozhodnutia, odôvodnenie rozhodnutia a poučenie o opravnom prostriedku (§ 137 Správny súdny poriadok, § 163 Trestného poriadku, § 219 Civilný sporový poriadok), zatiaľ čo pri väčšine rozhodnutí ústavných orgánov pri výkone ústavných právomocí ústava ani osobitné zákony ich náležitosti neustanovujú, a toľž neustanovujú, že obligatórnou súčasťou takýchto rozhodnutí je aj odôvodnenie (II. ÚS 298/2015).

28. Zo sťažostnej argumentácie možno vyvodit' očakávanie sťažovateľa, že na jeho rozhodovanie o jeho odvolaní sa vzťahuje povinnosť riadneho odôvodnenia podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (III. ÚS 107/07, IV. ÚS 14/07, III. ÚS 311/07). Následne, opäť na podklade judikatúry ústavného súdu (IV. ÚS 478/2011) sa domáha materiálneho prístupu v podobe rešpektovania aspoň minimálneho štandardu práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, pod ktorý patrí povinnosť oboznámiť dotknutú osobu s dôvodmi, pre ktoré mala byť odvolaná z verejnej funkcie, a povinnosť poskytnúť dotknutej osobe možnosť, aby sa k týmto dôvodom vyjadrila. Ústavný súd v tejto časti sťažostnej argumentácie identifikoval istú nelogickosť a rozporuplnosť tvrdení sťažovateľa. Nie je možné zmysluplne sa domáhať povinnosti riadneho a presvedčivého odôvodnenia rozhodnutia prezidentky podľa záruk v čl. 46 ods. 1 ústavy a súčasne požadovať aspoň minimálne záruky tohto ústavného práva. Na účel odstránenia logických nezrovnalostí v argumentácii sťažovateľa ústavný súd hodnotí, že úvahy sťažovateľa o „plnohodnotnom“ odôvodnení právneho aktu hlavy štátu pri odvolaní verejného funkcionára sú nadbytočné a vybočujúce z podstaty súdenej veci. Pokiaľ ide o požiadavku dodržiavania minimálneho štandardu práv jednotlivca z čl. 46 ods. 1 ústavy v podobe oboznámenia sa s dôvodmi odvolania

a vyjadrenia sa k týmto dôvodom, táto požiadavka tiež vyznieva rozporuplne, najmä ak v posudzovanom zákone (a ani v inom právnom predpise) takéto dôvody upravené nie sú. Práve s ohľadom na absenciu akejkoľvek výslovnej právnej úpravy dôvodov odvolania by boli takéto požiadavky zjavne neprimerané. Ústavný súd sa taktiež nestotožňuje s tvrdením sťažovateľa, že absencia procesných pravidiel pri odvolávaní z funkcie predstavuje medzeru v zákone. Ako to už v úvode naznačil v bode 11 tohto uznesenia, je možné sa opodstatnene domnievať, že zákonodarca zamýšľal túto otázku v zákone neupraviť, čím jasne stanovil hranice právneho poriadku. Z tohto dôvodu vylúčil interpretačnú a aplikačnú nevyhnutnosť dotvárania § 3 ods. 2 zákona č. 46/1993 Z. z.

29. Pokiaľ však ide o argumentáciu sťažovateľa o tom, že je potrebné vzťahnúť potrebné záruky základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy i na rozhodovanie prezidentky v personálnych otázkach [s citačným odkazom časti bodu 38 a časti bodu 39 nálezu ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 368/2020 týkajúceho sa odvolania predsedu Úradu pre reguláciu sieťových odvetví (ďalej len „predseda úradu“), *pozn.*], ústavný súd sa nebráni aspoň primeranej aplikácii tohto ústavnoprávneho východiska na účely rozhodovania o ústavnej sťažnosti sťažovateľa, a to v jeho čiastkovej podobe týkajúcej sa zákazu svojvôle pri výklade a aplikácii právneho predpisu. Z dôvodu rešpektovania zákazu svojvôle jedného z kľúčových princípov demokratického a právneho štátu vyjadreného v čl. 1 ods. 1 ústavy a príkazu ústavne konformnej interpretácie a aplikácie právnych noriem vyjadreného v čl. 2 ods. 2 ústavy je preto úlohou ústavného súdu preskúmať, či bol postup hlavy štátu (v spojení s vládou) pri odvolaní sťažovateľa z funkcie [REDAKOVANÉ] v súlade s ústavou a zákonom.

30. V naznačenej súvislosti možno primerane, avšak argumentačne „obráteným“ spôsobom aplikovať jednotlivé právne východiská nálezu ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 368/2020, na ktorý síce sťažovateľ vo svojej argumentácii poukazoval, avšak necitoval tie časti, ktoré majú podľa ústavného súdu pre prejednávanú vec podstatný a rozhodujúci význam (predovšetkým z potreby ustálenia, do akej kategórie verejnej funkcie patrí funkcia [REDAKOVANÉ] ako aj ustálenia vzájomného vzťahu medzi [REDAKOVANÉ] a príslušnými ústavnými orgánmi).

31. V prvom rade je potrebné poukázať na relevantnú časť tohto nálezu (časť bodu 49), v ktorom (s odkazom na nález ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 478/2011) ústavný súd rozlišuje medzi verejnými funkciami, pri ktorých nie je uplatnenie právomoci vlády vymenúvať, resp. odvolávať príslušného verejného funkcionára obmedzené zákonom ustanovenými podmienkami (do tejto kategórie týchto verejných funkcií patrí aj [REDAKOVANÉ] *pozn.*), a medzi verejnými funkcionármi, pri ktorých je uplatnenie právomoci vlády vymenúvať a odvolávať príslušného verejného funkcionára viazané na splnenie zákonom ustanovených podmienok či dôvodov (do kategórie týchto verejných funkcií patrí aj funkcia predsedu úradu).

32. Ústavný súd v konaní sp. zn. III. ÚS 368/2020 (časť bodu 39) podčiarkol i okolnosť spočívajúcu v taxatívnom zákonnom výpočte dôvodov odvolania predsedu (§ 5 ods. 10 a 11 zákona) s konštatovaním, že „nešlo o prípad, v ktorom by vláda disponovala širokou mierou ústavnoprávneho uváženia umožňujúceho odvolať verejného funkcionára napr. z dôvodu straty či absencie politickej dôvery alebo na základe úvahy o vhodnejšom kandidátovi na výkon danej funkcie“ (časť bodu 39 nálezu). Použitím výkladu z opaku (*argumentum a contrario*) možno dospieť k záveru, ak zákon č. 46/1993 Z. z. neupravuje konkrétne podmienky, pri ktorých je vláda oprávnená predložiť hlave štátu návrh na odvolanie [REDAKOVANÉ] ako ani dôvody na vyhovenie

tohto návrhu zo strany hlavy štátu, ani dĺžku funkčného obdobia, uvedené ústavné orgány disponujú širokou mierou ústavnoprávneho uváženia spočívajúcou v aplikácii § 3 ods. 2 zákona č. 46/1993 Z. z., a to spravidla po parlamentných voľbách a po následnom vymenovaní vlády. V naznačených súvislostiach možno funkciu [REDAKOVANÉ] zaradiť k tým funkciám, pri ktorých *de lege lata* môže dôjsť k odvolaniu aj vtedy, ak by sa eventuálne daný funkcionár nedopustil žiadneho pochybenia.

32.1. Podporne možno poukázať, že takýmito funkciami sú aj napríklad funkcie v parlamente (vedenie parlamentu, vedenie výborov), funkcie členov vlády, štátnych tajomníkov, prednostov okresných úradov, členov Štátnej komisie pre voľby a kontrolu financovania politických strán [§ 13 ods. 6 písm. e) zákona č. 180/2014 Z. z.), prezidenta Policajného zboru (§ 33 a ods. 8 zákona č. 73/1998 Z. z.) či riaditeľa Vojenského spravodajstva (§ 4 ods. 4 zákona č. 500/2022 Z. z.).

32.2. V obdobnom duchu argumentuje aj prezidentka vo svojom vyjadrení; zámerom zákonodarcu bolo založiť vzťah medzi subjektami s kreačnou právomocou (vláda a prezident) a dotknutou verejnou funkciou ([REDAKOVANÉ] na existencii vzájomnej politickej dôvery. Podľa presvedčenia prezidentky možno [REDAKOVANÉ] odvolať z funkcie aj dôvodu „straty dôvery“ (prihliadajúc na tuzemskú prax pravidelnej výmeny [REDAKOVANÉ] s ujatím sa mandátu novou vládou po parlamentných voľbách), resp. aj z iného ústavou a ani zákonom neustanoveného dôvodu. Prezidentka tiež akcentuje výrazne politický charakter tejto funkcie. Takúto konštrukciu previazania politických aspektov do vzťahu kreácie [REDAKOVANÉ] ako aj jeho ďalšieho pôsobenie vo funkcii, je s ohľadom na ustálenú ústavno-politickú prax možné zo strany ústavného súdu akceptovať.

33. V nadväznosti na uvedené možno zhrnúť, že výsledkom postupu vlády a prezidentky v právno-aplikačnej praxi uplatnením ústavnej normy [čl. 102 ods. 1 písm. h) ústavy] v spojení s podústavnou právnou normou (§ 3 ods. 2 z. č. 46/1993 Z. z.) je individuálny právny akt hlavy štátu vo forme dekrétu, ktorým došlo k odvolaniu sťažovateľa z funkcie [REDAKOVANÉ]. Ide tak o vyvedenie objektívnej politickej zodpovednosti voči sťažovateľovi. Táto špecifická forma právnej zodpovednosti je založená na zákonom fixovaných vzťahoch kreujúcich ústavných orgánov a od nich závislej funkcie [REDAKOVANÉ] s prevalentnou politickou črtou. V rámci týchto vzťahov môže byť [REDAKOVANÉ] odvolaný, a to aj bez porušenia konkrétnej povinnosti pri výkone jeho funkcie, keďže do vzťahov kreácie vstupujú politické otázky, pri ktorých nemusí byť žiadna ústavnoprávna výhrada.

34. Vzhľadom na širokú mieru diskrecie, ktorú hlave štátu pri rozhodovaní o odvolaní funkcie [REDAKOVANÉ] na návrh vlády priznáva zákon a na rýdzo politický charakter funkcie [REDAKOVANÉ] možno považovať napadnuté rozhodnutie o odvolaní z funkcie [REDAKOVANÉ] z ústavnoprávneho hľadiska za akceptovateľné, a to aj v prípade, ak obsahuje „len“ strohé odôvodnenie spočívajúce v odkaze na návrh vlády a odkaz na ústavnú kompetenčnú normu. Požiadavka bližšie odôvodniť rozhodnutie prezidentky o odvolaní sťažovateľa z funkcie [REDAKOVANÉ] pri existencii návrhu vlády na jeho odvolanie, bez zákonom stanovených dôvodov na jeho odvolanie a bez zákonom ustanovenej dĺžky funkčného obdobia nemá dostatočnú ústavnoprávnu relevanciu.

35. V nadväznosti na už na predstreté úvahy ústavný súd preskúmaním napadnutého rozhodnutia prezidentky o odvolaní sťažovateľa z funkcie [REDAKOVANÉ] a postupu, ktorý tomu predchádzal zistil, že prezidentka postupovala v medziach svojej ústavnej právomoci [čl. 102 ods. 1 písm. h) ústavy], pričom sa nedopustila svojvoľného výkladu a aplikácie príslušnej zákonnej normy (§ 3 ods. 2 zákona č. 46/1993 Z. z.). V namietanom prípade tak došlo k ústavne konformnému uplatneniu právomoci hlavy štátu upravenej v čl. 102 ods. 1 písm. h) ústavy v spojení s § 3 ods. 2

zákona č. 46/1993 Z. z., ktoré nezasiahlo ústavne neutržateľným spôsobom do označených procesných práv sťažovateľa garantovaných v čl. 46 ods. 1 ústavy a v čl. 36 ods. 1 listiny.

36. V súvislosti s namietaným porušením práva na prístup k voleným a iným verejným funkciám podľa čl. 30 ods. 4 ústavy sťažovateľ v podstate namieta, že jeho odvolanie „pre politické nálady“ bolo svojvoľné, a jednoznačne došlo k porušeniu posudzovaného základného práva hmotnej povahy. Ústavný súd v prvom rade opakuje svoje predchádzajúce závery, že príslušné ústavné orgány odvolaním sťažovateľa z funkcie [REDAKOVANÉ] postupovali ústavne konformným spôsobom. Už uvedené by vzhľadom na vzájomné argumentačné prepojenie vo vzťahu k ústavným právam procesnej povahy postačovalo na prijatie záveru o zjavnej neopodstatnenosti tejto námietky.

36.1. Ústavný súd sa však napriek tomu nad rámec už uvedeného vyjadří k opodstatnenosti tvrdeného porušenia práva na prístup k verejnej funkcii podľa čl. 30 ods. 4 ústavy. V tomto zmysle je nevyhnutné pripomenúť, že funkcia [REDAKOVANÉ] je politická, bez akýchkoľvek dôvodov na jeho vymenovanie a odvolanie, ako aj bez ustanovenej dĺžky funkčného obdobia. Taktiež je potrebné akcentovať ustálenú ústavno-politickú prax, v rámci ktorej spravidla dochádza k výmene na poste [REDAKOVANÉ] a to na základe nominácie novej vlády. Nie je však vylúčené, že k takejto výmene môže dôjsť aj v období medzi parlamentnými voľbami, a to v dôsledku akejkoľvek situácie či udalosti s politickým rozmerom. Ústavný súd na tomto mieste zdôrazňuje, že v tomto konaní mu neprináleží hodnotenie vnútorných hodnotiacich úsudkov prezidentky, na základe ktorých dospela ku konečnému rozhodnutiu o odvolaní sťažovateľa z funkcie riaditeľa. Pokiaľ však ide o samotnú otázku aplikácie čl. 30 ods. 4 ústavy v prípade odvolania z verejnej funkcie, nemožno opomenúť judikatúru ústavného súdu, v zmysle ktorej odvolanie z volenej alebo inej verejnej funkcie spravidla nemožno považovať za akt odopretia prístupu, ibaže by bol občan odvolaný z verejnej funkcie z iných dôvodov, alebo nad rámec dôvodov, ktoré ustanovuje ústava, alebo nad rámec dôvodov uvedených v zákone (m. m. IV ÚS 46/2011). Premietnutím na právne okolnosti sťažovateľovej veci a zdôrazňujúc širokú mieru diskrecie, ktorú ústava a zákon č. 46/1993 Z. z., príslušným ústavným orgánom priznáva v otázke odvolania [REDAKOVANÉ] najmä v dôsledku absencie akéhokoľvek dôvodu na jeho odvolanie (bod 34 tohto uznesenia, *pozn.*), je možné podľa názoru ústavného súdu vyhodnotiť námietku porušenia čl. 30 ods. 4 ústavy ako zjavne neopodstatnenú.

37. V rámci posúdenia opodstatnenosti tvrdenia sťažovateľa o porušení jeho práva na prezumpciu nevinu z dôvodov uvedených v bode 9.1. tohto uznesenia je nevyhnutné konštatovať, že východiskový sťažnostný argument sťažovateľa nemá relevantný materiálny rozmer k predmetu daného konania pred príslušnými ústavnými orgánmi, ktorým je konanie o odvolaní vyššieho štátneho funkcionára. Inými slovami, tvrdené nepotvrdenie dôvodnosti trestného stíhania a ďalší „procesný“ osud vzneseného obvinenia nie je podstatou skúmanej veci. V súlade s naznačenou úlohou (body 15 a 30 tohto uznesenia) ústavný súd dospel k záveru o ústavnej udržateľnosti postupu vlády a prezidentky pri odvolávaní sťažovateľa z funkcie [REDAKOVANÉ] a preto je potrebné vyhodnotiť aj námietku porušenia práva na prezumpciu nevinu ako zjavne neopodstatnenú.

38. Komplexným posúdením veci ústavný súd dospel k záveru, že medzi napadnutým rozhodnutím prezidentky o odvolaní sťažovateľa z funkcie [REDAKOVANÉ] na návrh vlády a obsahom základných procesných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj ďalších označených základných práv a slobôd hmotnoprávneho charakteru neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by ústavný súd po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne

dospieť k záveru o ich porušení. Na základe uvedeného odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

38.1. V referenčnom rámci, ktorým sťažovateľ napáda ústavnú udržateľnosť napadnutého rozhodnutia, sa nachádzajú aj procesné práva garantované v čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 47 charty. V obsahu ústavnej sťažnosti sťažovateľa však absentuje ústavnoprávna argumentácia o potenciálnej aplikovateľnosti čl. 6 ods. 1 dohovoru na oblasť kreačných právomoci príslušných ústavných orgánov vo vzťahu k vyšším štátnym funkcionárom do čela ústredných štátnych orgánov, ktorých funkcia je politická a ktorých právne postavenie normujú právne predpisy verejného práva. Odhliadnuc od všeobecného odkazu na judikatúru ústavného súdu týkajúcej sa aplikovateľnosti charty (IV ÚS 172/2020), rovnako absentuje relevantné tvrdenie sťažovateľa o tom, či v prípade rozhodovania vlády a hlavy štátu o odvolaní sťažovateľa z funkcie ██████████ dochádza k aplikácii práva Európskej únie.

38.2. Pokiaľ ide o čl. 13 dohovoru ústavný súd konštatuje, že v prejednávanom prípade je práve ústavná sťažnosť účinným prostriedkom nápravy, na základe ktorej sa ústavný súd zaoberal námietkami sťažovateľa a preskúmal napadnuté rozhodnutie vlády a prezidentky. Na základe uvedeného nemožno v prípade sťažovateľa uvažovať o absencii účinného prostriedku nápravy.

38.3. Pokiaľ sťažovateľ namieta porušenie čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 2 ústavy, čl. 3 ods. 1 listiny, čl. 14 dohovoru, čl. 1 dodatkového protokolu č. 12 dohovoru, čl. 21 ods. 1 charty, tieto neobsahujú konkrétne práva, ktorých ochrany sa možno domáhať v konaní o ústavnej sťažnosti. O ich prípadnom porušení by ústavný súd v konaní o ústavnej sťažnosti mohol rozhodnúť len v spojení s porušením niektorého zo základných práv alebo slobôd (IV. ÚS 468/2018). Keďže dospel k záveru, že žiadne zo sťažovateľom označených práv nemohlo byť porušené, neprichádzalo do úvahy ani vyslovenie porušenia označených ustanovení ústavy.

39. Vzhľadom na to, že ústavná sťažnosť ako celok je zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa čl. 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietnutá, neprichádzalo už do úvahy rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa vymedzených v petite sťažnosti (dočasné opatrenie, primerané finančné zadosťučinenie, náhrada trov konania).

**P o u č e n i e :** Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

**V Košiciach 29. februára 2024**

**Miloš Mad'ar**  
**predseda senátu**